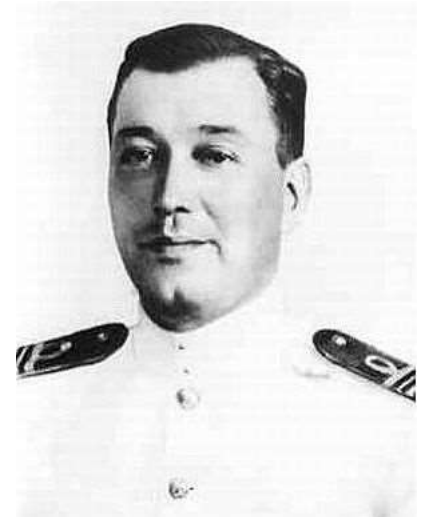

Carel Adrianus Johannes van Well Groeneveld, 1906 – 1942

Hij is geboren op 12 mei 1906 in Meester Cornelis (Ned. Indië).

Hij is overleden op 4 maart 1942, Soerabaja (Ned. Indië)

Carel Well Groeneveld werd bij de Koninklijke Indische Marine als Adelborst voor de Zeedienst. Op 1 september 1927 werd hij bevorderd tot Luitenant ter Zee der derde klasse, met terugwerkende kracht ingaande op 16 augustus 1927. Op 11 februari 1939 volgde zijn bevordering tot Luitenant ter Zee der eerste klasse.

Op 4 maart 1942 raakte hij vermist. Vermoedelijk is hij omgekomen tijdens het vernielen van de torpedo-ateliers te Soerabaja. (Ned. Ind.) en de K XVIII op 02-03-1942.

Een van de eerste geallieerde successen na de Japanse aanval op Pearl Harbor werd behaald op 23 december 1941 voor de kust van Kuching op Sarawak – Borneo door een gecombineerde actie van de Koninklijke Marine. Slechts 16 dagen na de aanval op Pearl Harbor werd een Japanse invasievloot gespot die op weg was in zuidelijke richting naar Brits-Borneo. De Nederlandse onderzeeboot Hr. Ms. K XIV, gewaarschuwd voor hun positie, werd naar het westen gestuurd om een onderschepping te maken. Commandant van de onderzeeboot was toen luitenant-ter-zee eerste klasse C.A.J. van Well Groeneveld. (hij was tijdelijk commandant van de K XIV want zijn standplaats was de KXVIII) De Japanse vloot veranderde echter in de nacht van koers naar het oosten op weg naar de stranden van Kuching - de tegenovergestelde richting aan die van de K XIV. De Marine Luchtvaartdienst groep GVT1 was met drie Dornier Do 24 watervliegtuigen gestationeerd te Pontianak. De patrouillerende Dornier 24 vliegboot X-35 van de Marine Luchtvaartdienst, onder de luitenant-ter-zee der tweede klasse-vlieger (KMR) P. Jaapies, merkte de Japanse invasievloot op haar nieuwe koers op. Door een opmerkelijke toevallige ontmoeting werd ook de K XIV aan het oppervlak gesignaleerd en wist de vliegboot X-35 middels lichtsignalen het bericht de locatie, koers en snelheid van het Japanse konvooi door te geven aan de K XIV. Terwijl de vliegboot X-35 de verkenningsvliegtuigen van het konvooi weglakte voer de K XIV bij daglicht aan de oppervlakte op de vijand af en bereikte hem na het invallen van de duisternis. Hierdoor was de K XIV in staat om de Japanners bij verrassing in ondiepe wateren voor het landingshoofd bij Kuching aan te vallen waardoor de Japanners een gevoelige klap kregen. Zo kunnen achtereenvolgens de 'Katori Maru', de 'Hioyshi Maru' en de 'Hokai Maru' tot zinken worden gebracht. Ten slotte kan bovendien nog de Japanse torpedobootjager 'Daisantonan Maru' tot zinken worden gebracht. De X-35 slaagde erin om, ondanks het feit dat ze werd bestookt door Japanse 'Pete' watervliegtuigen van een Japanse zware kruiser, veilig terug te keren naar de basis. Ook de K XIV wist door handig manoeuvreren naar Soerabaja te ontkomen.

van Well Groeneveld ging terug naar de K XVIII en ging naar Balikpapan waar de Japanse vloot werd verwacht. Hij trof er een lichtschip aan Toen er gemeld werd dat de Japanners onderweg waren besloot hij het lichtschip te vernietigen, daar dit een baken voor de Japanners zou zijn. Die avond kwam er een konvooi aan De K XVIII glipte tussen de beschermende torpedojagers en het konvooi door en kwam boven vlak bij vier jagers. Hij lanceerde snel 4 torpedo's. Een jager ging naar de kelder een tweede werd zwaar beschadigd. De volgende morgen ontwaarde men een Japanse kruiser van de Well Groeneveld dook onder de boeg van de kruiser door en draaide bij en vuurde een torpedo af. De K XVII dook gelijk weer onder en kon geen resultaat nagaan. In de daarop volgende strijd met een ander schip werd de K XVII beschadigd aan zijn boeg. En moest met het voorschip vol water de wijk nemen naar Soerabaja voor reparatie Toen de Japanners Soerabaja naderden werd alles aldaar vernietig inclusief de K XVIII. Groeneveld kwam om bij deze vernietiging toen hij op inspectie uitging waarom de zaak niet de lucht invloeg. Deze bleek echter wel te werken en Groeneveld werd nooit meer teruggezien .

28? Feb 1942: The deck gun of *K XVIII* is used to scuttle the docked ship *Banckert*. The ship was damaged in air raids on 24th and 28th of February and was set on fire by the deck gun of *K XVIII*, *Banckert* tipped over and was scuttled

2 Mar 1942: The *K XVIII* is scuttled while under repair in Soerabaja in order to avoid being captured by invading Japanese forces.

4 Mar 1942: Ltz. I Groeneveld (the "former" commander of the *K XVIII*), Ktz. (chief torpedo workshops) and F.H. Ermers (civil servant) are killed when they inspect the damage inflicted by scuttling charges that were set off the previous day. The Dutch blew-up the torpedo stores and workshops on the Soerabaja Naval Base because the invading Japanese are getting close. During their inspection the three men find out that a scuttling charge in store number III is still intact. Unfortunately it did explode when the men were nearby, killing all three of them.

Scuttled betekend het opzettelijk water in het schip laten lopen om het te laten zinken

Ridder vierde klasse der Militaire Willems Orde (MWO.4) **toegekend op:** 15 januari 1942

Oorlogsherinneringskruis (OHK)

Distinguished Service Order (DSO)

Noot:

Carel werd geboren met de naam " Groeneveld", maar in 1932 besloten hij, zijn broer Joop Marinus en zijn neef Adriaan Pieter Johannes Groeneveld om de toegevoegde naam van Well terug te kopen. Deze drie mannen en hun kinderen zullen voortaan de naam van Well Groeneveld dragen, precies zo als hun overgrootvader Adrianus Cornelis.

nederlandsch indie.

hoe groeneveld de willemsorde verwierf.

Ma n i l l a 25 aug. (amp-aneta) - hieronder volgt de geschiedenis van den eersten luitenant ter zee cornelis van well groeneveld, commandant van een nederlandschen onderzeeder, wien de militaire willemsorde werd verleend.

als commandant van de k.14 was hij op patrouille ten noordwesten van serawak (westkust van borneo) juist voor kerstmis 1941, toen een nederlandsche vliegboot meldde, dat een japansch convooi op weg was naar serawak.

een aanval op het zwaarbeschermd japansch convooi voordat het de haven van koeshing (serawak) binnenviel, was te gevaarlijk. op den avond van drie en twintig december wurmde de k.14 zich door ondiep water de haven van koeshing binnen. het eerste doel was een torpedojager. de torpedo ging er helaas juist naast. toen koos de k 14 als doelwit een troepenschip, dat bezig was soldaten te landen. men lanceerde snel twee torpedos. beide waren voltreffers. tattooze japansche soldaten tuimelden overboord in zee of in landinge 9953,. langzaam schoof de k.14 verder. plotseling bleef hij steken. in die positie was hij in het ondiepe water volkomen weerloos. na eenigen tijd geraakte de k.14 weer los en trok ten aanval op een transportschip, dat door twee torpedos werd geraakt.

het was ondertusschen aardig donker geworden. toen de onderzeeder wilde vertrukken, speelde een japansch torpedojager met zijn zoeklicht over het water om te zien wat er van het convooi over was. bij dit licht zag groeneveld een japansch schip. hij lanceerde zijn laatste torpedo en .. een tanker vloog met geweldigen slag de lucht in. voor deze prestatie kreeg groeneveld later de willemsorde.

hij werd toen commandant van de k.18 en ging naar batikpapan, waar de japansche vloot werd verwacht. hij trof er een lichtschip aan. toen gemeld werd, dat er jappen op komst waren, besloot men het lichtschip te vernietigen, daar dit een baken voor de jappen was. dien avond kwam een japansch convooi aan. de k.18 glipte tusschen de beschermende torpedojagers en het convooi door en kwam boven vlak bij vier jagers. hij lanceerde snel vier torpedos. een jager ging naar den kelder, een tweede werd zwaar beschadigd. de onderzeeder dook weer.

de volenden morgen ontwaarde men een japanschen kruiser, dook onder boeg van den kruiser door, draaide bij en lanceerde torpedo. de k.18 moest meteen weer duiken en kon geen resultaten nagaan. in een daaropvolgenden strijd met een ander schip werd de onderzeeder zwaar beschadigd aan de boeg en moest met het voorschip vol water de wijk nemen naar soerabaja voor reparatie. hij had zware slagzij.

toen de jappen soerabaja naderden, werd alles ook de k.18 vernietigd. groeneveld kwam om bij deze vernietiging toen hij op inspectie uitging, waarom de ontplofbare lading niet werkte. deze bleek echter wel te werken en groeneveld werd nooit meer terug gezien. w.v. 16.15 uur.